

Dwingeloo, 17 januari 2022

Aan: commissieleden LNV

Governancestructuur oud-nieuw

Het beeld dat naar voren komt bij het lezen van de Verkenning Governancestructuur Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 (KPMG) biedt nog niet veel vertrouwen voor de toekomst waarin we geacht worden grotendeels bestrijdingsmiddelen vrij te zijn.

Vooraf omdat door de huidige structuur kostbare tijd verloren is gegaan én omdat in de nieuwe structuur geen essentiële verandering wordt ingevoerd wat betreft deelname van de partijen. Bestaand beleid wordt met kleine bijsturing gepresenteerd als iets nieuws op lange termijn.

Old boys netwerk (m/v)

Het rapport noemt de huidige governancestructuur organisch tot stand gekomen. Partijen die elkaar kennen van het overlegcircuit hebben zitting genomen in de stuurgroep. Daarbij valt op dat de deelnemende partijen niet specifiek zijn geselecteerd op basis van expertise of wetenschappelijke inzichten. Ook zien we geen samenhang tussen de ecologische en economische doelstellingen.

In de probleemanalyse vinden we een aantal duidelijke antwoorden. Behalve organisatorische redenen worden de volgende oorzaken genoemd:

- Geen van de partijen is onafhankelijk
- Stakeholders zijn tot op heden onvoldoende in staat om boven hun eigen belang uit te stijgen
- Er ontbreken een aantal spelers, waardoor niet alle geluiden voldoende zijn vertegenwoordigd

Het geheel doet sterk denken aan een oldboys netwerk. (m/v)

Koplopers essentieel

LTO is de organisatie die boeren die de transitie hebben gemaakt vertegenwoordigt. (Bionext, Biohuis, BoerenNatuur, Caring Farmers). Deze organisaties gaven aan zich onvoldoende door LTO vertegenwoordigd voelen.

Deelname aan de stuurgroep door dit type boeren of boerenorganisaties was zelfs onderwerp van discussie in de stuurgroep.

Echter, het draagvlak om de koplopers in de noodzakelijke verandering uit te nodigen leek beperkt onder de leden van de stuurgroep.

Dat is op zijn minst vreemd als we kijken naar de doelstelling van het programma.

Naar onze mening is deelname van deze koplopers essentieel om de serieuze omslag zonder verder tijdverlies in de landbouw te behalen.

Inhoudelijke kritiekpunten

- Doelstellingen zijn gericht op haalbaarheid, niet op wat nodig is om het doel te halen.
- De na te streven doelen zijn niet ambitieus genoeg verwoord en de strategische keuzes zijn onduidelijk.
- Er is een gebrek aan effectiviteit en slagvaardigheid, er is een veelheid aan verschillende voorkeuren en, soms tegengestelde, belangen en standpunten.

In het vorige rapport “gezonde oogst duurzame oogst” (2023) staan al adviezen die in 2023 gerealiseerd hadden moeten zijn. Een deel van die adviezen komen we weer tegen in Toekomstvisie 2030. Daarnaast heeft Nederland zich al in 2015 gecommitteerd aan de sustainable development goals.

Ook kan er geleerd worden van voorbeelden uit landen van de EU.

In Frankrijk, Denemarken en Italië zijn meerdere instrumenten ingezet om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen en biologische landbouw te stimuleren, bijvoorbeeld via heffingen (met terugsluis) of subsidies.

In Denemarken is de heffing – die sinds 2013 is gebaseerd op toxiciteit in plaats van een gefixeerde heffing bovenop de verkoopprijs – al effectief gebleken in het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Nieuwe governancestructuur

De nieuwe structuur zou een verbetering kunnen zijn om resultaten te behalen mits er een serieuze aanpassing komt in de hiërarchie van de deelnemers en inhoudelijke verbeteringen worden doorgevoerd.

In de nieuwe voorgestelde structuur maken nog steeds diezelfde organisaties van het oldboys netwerk deel uit van de stuurgroep. (minus min IenW)

De koplopers die hun deskundigheid kunnen inbrengen worden naar de 2^e rang verwezen.

Nota bene, de stuurgroep bepaalt wie er in de klankbordgroep mogen zitten. De bevoegdheden van de klankbordgroep zijn beperkt.

Samenvattend

Vanuit de huidige praktijk wordt getracht veranderingen door te voeren.

Wij zijn van mening dat een omgekeerde werkwijze snellere resultaten zal opleveren.

Een bedrijf als Huiberts biologische bollenteelt (NH) heeft al zoveel expertise opgebouwd dat hierop eenvoudig op voortgeborduurd kan worden in de werkgroepen.

Zo zijn er meerdere “koplopers” die de werkgroepen van een belangrijke impuls kunnen voorzien om snel (deel) veranderingen door te voeren.

Als wordt vastgehouden aan het huidige verdienmodel zal dit slechts een obstakel zijn voor verbeteringen.